

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/135

KARAR NO : 1984/384

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Muhammer Özel ve 4 arkadaşı

O L A Y : 1- Örgütsel ve siyasal amaca yönelik olmak üzere Mayıs 1980

başında müşteki Bekir Yılmaztürk'ün dükkânından sanık Siyami Gülay, kat kaloriferi ve mobil tüpü çaldığı ve sanık Sabri Güner'in de bu eşyaları hırsızlık malı olduğunu bildiği halde aldığı, 11.1.1983 günü müşteki Şaban Yıldırım'ın dükkânından 4.2.1983 günü Kızılay Karamürsel Mağazasından 6.4.1983 günü müşteki Orhan Öztürk'ün evinden sanıkların hırsızlık suçunu işledikleri ayrıca muhtelif tarihlerde müşteki Behice Fethiye Bilgen'in evinden Muharrem Soylu, Vedat Karınca, Hüseyin Engin, Muharrem Nuri Duman, Galal Topal ve Ömer Bakıroğlu'nun dükkânlarından sanıklar grup halinde veya ayrı ayrı gasp ve gasba teşebbüs suçunu işledikleri ayrıca müşteki Halil Tuşuntaş'ın yolda giderken parasını gasp ve Ali Çal'ın parasını gaspa teşebbüs ettikleri ileri sürülerek, TCK.nun 491/ilk, 522., 492/1., 522., 525., 491/4., 525., 495/2., 522., 525.(9 defa), 497/1., 61. ve sanık Sabri Güner'in TCK.nun 512., 522. maddelerine göre cezalandırılmaları isteniy-
le Ankara C. Savcılığına 28.6.1983 günlü, esas 1983/7213 sayılı iddianame ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, sanıkların Devrimci-Yol örgütüne üye olmak suçundan, haklarında kovuşturma yaparak 28.10.1983 gününde, esas 1983/379-308 sayı ile; sanıklar Muhammer Özel, Sabri Güner ve Selahattin Kelkan haklarında yasa dışı örgüte üye olmak suçundan kovuşturmaya yer olmadığına ve sanıklar Siyami Gülay ve Uysal Tosun'un yasa dışı örgüte üye olmak suçundan, TCK.nun 146/3., 173/son. maddelerine göre cezalandırılmaları isteniy-
le haklarında kamu davası açılmıştır.

Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi; 8.7.1983 gününde, 1983/124-31 sayı ile; sanıklara atılı soygun ve hırsızlık olaylarının (Dev-Sol) örgütü adına yaptıkları anlaşıldığından atılı suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine nâden olan olaylardan bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

3- Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi; Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesinden görevsizlik kararı ile gelen dava dosyasını 1983/178 esas numarasına kaydını yaptıktan sonra duruşmaya devam ettiği sırada sanıklar Muhammer Özel ve Siyami Gülay'ın müstekiler Muharrem Soylu ve Behice Fethiye Bilgen ile ilgili gasp olayına karıştıklarından dolayı sıkıyönetim komutanlığı Askeri savcılığına suç duyurusunda bulunması üzerine, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı bu iki sanık hakkında

TCK.mun 495/1., 525. maddelerine göre cezalandırılmaları isteniyse 30.1.1984 günlü, esas 1984/56 sayılı iddianame ile ayrıca haklarında kamu davası açılmıştır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi; kendi esasında görevsizlik kararı ile gelen 1983/178 sıra numarasında kayıtlı dava dosyası ile Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca sanıklar Muhammed Özel ve Siyami Gülay haklarındaki gasp suçuna iştiraktan açılan ve 1984/24 esasında kayıtlı dava dosyasınının 21.2.1984 gününd , ve sanık Siyami Gülay ve Uysal Tosun haklarındaki gizli örgüte üye olmak suçundan 1983/251 esas numarasında kayıtlı kamu davasınının 24.11.1983 gününde birleştirilmesini karar verdikten sonra, 26.6.1984 gününde, esas 1983/178, karar 1984/115 sayı ile; sanıklar Siyami Gülay ve Uysal Tosun'un yasa dışı Dev-Sol örgütüne üye olmak suçundan beraatine ve sanıklara atılı gasp hırsızlık ve hırsızlık malı bilerek satın almak suçlarınının siyasi ve örgüt adına işlemedikleri ve kişisel yarar amacı ile işlemedikleri ve atılı suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olmadığı ve sıkıyönetim askeri mahkemelerin el koyduğu suçlarla umumî ve müşterek gayt içerisinde irtibatlı bulunmadıkları görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, Ankara C.Savcılığınca 28.6.1983 günlü, esas 1983/7213 sayılı iddianame ile açılan ve Ankara 1. Ağır Cesa Mahkemesi'nin görevsizlik kararı ile gönderileş gasp, hırsızlık ve hırsızlık malını bilerek satın almak suçlarına ilişkin bölümünde 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen şüphesiz görev uyumsuzluğa doymuş olmakla,dava dosyası, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 10.7.1984 günlü, 1983/178 sayılı yazısı ile dava dosyası Mahkememise gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE; Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Cesa Bölümü, Servet Tüsun'un Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Ergun Argon', Yavuz T. Özgen ve Muhammed Aksoy'un katılmaları ile yaptığı 16.7.1984 günlü, toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Eren'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüştülüp düşünülüdür.

Sanıklara atılı suçlar Ankara ilinde 26.12.1978 de ilân olunan sıkıyönetimden sonra 1980-1983 tarihlerinde işlenmiştir.

Adli Yargı yeri görevsizlik kararında sanıkların hırsızlık ve gasp olaylarının (Dev-Sol) örgütü adına yaptıkları ileri sürülerek görevsizlik kararı vermiş ise de; Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca bu örgüt ile ilgili soruşturma yapılarak sanık Muhammed Özel, Sabri Güner ve Selahattin Kalkan haklarında yasa dışı örgüte üye ol

mak suçlarından kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiş ve sanıklar Siyami Gülay ve Uysal Tosun'un yasa dışı örgüte üye olmak suçundan TCK.nun 146/3., 173/son. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle açılan kamu davasında da Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi 26.6.1984 gününde, esas 1983/178, karar 1984/115 sayılı kararı ile sanıklar Siyami Gülay ve Uysal Tosun'un Dev-Sol isimli gizli örgüte üye olmak suçundan beraatlerine karar verilmiş ve bu karar kesinleşmiştir.

Tetkik konusu olayların siyasal yada örgüt adına işlendiği yolunda dosyada somut delile rastlanmamış ve bu nedenle atılı suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiği saptanamamıştır.

Dosya içerisinde sanık Muhammer Özel ve 4 arkadaşının 1980-1981 yılında TKP Partizan adlı gizli örgüte üye olmak ve patlayıcı madde atmak tabanca taşımak suçlarından TCK.nun 146/3., 264/7-son. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddelerine göre cezalandırılması istemiyle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca 24.2.1982 günlü, esas 1982/1483 sayılı iddianame ile ve sanık Selahattin Kalkan ve 2 arkadaşının (Halkın Kurtuluşu) isimli gizli örgüte üye olmak ve afiş esmek suçlarından TCK.nun 141/5., 173/3. ve 536. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle 4.4.1980 günlü, esas 1980/1733 sayılı iddianame ile ve sanık Sabri Güner ve 2 arkadaşının 6136 sayılı Yasa'nın 13/1. ve TCK.nun 264/7.maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle 15.8.1980 günlü, esas 1980/3888 sayılı iddianame ile Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 ve 3 Nolu Askeri Mahkemelerine kamu davası açıldığı iddianame örneklerinden anlaşılmakta ise de; başkanlıkca sözü edilen kamu davalarının safha ve sonuçlarının sorulması üzerine, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 16.7.1984 günlü, 1980/3888 sayılı cevabı yazısına göre, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 19.2.1981 günlü, esas 1980/762, karar 1981/138 sayılı kararı ile sanık Selahattin Kalkan ve arkadaşları haklarında TCK.nun 141/1-5. maddesini ihlâl suçundan açılan kamu davasında sanıkların beraatlerine ve aynı mahkemenin 21.4.1982 günlü, 1982/118-145 sayılı kararı ile sanık Muhammer Özel ve arkadaşları haklarında açılan tümü suçlardan beraatlerine ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 12.2.1981 günlü, esas 1980/1651, karar 1981/164 sayılı kararı ile sanık Sabri Güner ve arkadaşlarının 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi gereğince 1 sene hapsine ve 3000 lira ağır para cezası ile mahkumiyetine karar verildiği ve bu kararların kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Adı geçen sanıklar haklarında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde örgütsel faaliyetleri iddiasıyla açılan kamu davalarının beraat kararları ile sonuçlandırılmış olması muvacehesinde, tetkik konusu suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olma koşulu bu yönü ile de gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre **Ali Yargı** yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, bu nedenle Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 8.7.1983 günlü, 1983/124-81 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 16.7.1984 gününde, kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y. İsmet Ayar

Üye
Ali Suat Erkoç

Üye
Mustafa Aksoy

Üye
Ergun Arğan

Üye
Yavuz T. Ergen

Üye
Muammer Akşit

Astımın Aymıdır.